የጊታር ትምሀርት መጣሪያ

GOSPEL MEDIA & MUSIC MINISTRY(GMM)
ወንገል በሚዲያና የሙዚቃ አገልባሎት (ጂ.ኤም.ኤም)

አዘ*ጋጆ*ች ዮናስ *ጎር*ፌ ዮናስ *ጌታ*ቸው

1990 (1998) **4.7**°

አዲስ አበባ

ብዙ ሰዎች ሙዚቃን መማር እንደ ቀላል ነገር አድርገው ይወስዱታል።ነገር ግን ጥልቀት ያለውና የረቀቀ የሙዚቃ ተጫዋች ለመሆን እጅባ አድካሚና ጊዜም የሚፈልባ ነው±ብዙዎች የሀገራችን ወጣት ሙዚቀኞች ይህንን ሳይረዱ ኪቦርድ በሚፈዋረው የማሽን ድምፅ ጋጋታ በመርካት ችሎታቸውን ሙዚቃዊ ሕግ በሚፈቅደው ባለማሳደጋቸው አውቀታቸው በጣም ቁንጽል ሆኖ ይታያል። በተለይም በወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት አካባቢ ያሉ ወጣት ሙዚቀኞች ያሳቸው የሙዚቃ አውቀት በአያሌው ሊጎለብት የሚገባው ብዙ ነገር አለው። ስለሆነም የዚህ መጽሐፍ ዋና ዓሳማ ወጣቶቻችን ጌታርን በአማባቡና ሙዚቃዊ ሕፃጋትን በተከተለ መንገድ እንዲማሱ ለማድረግና በተጨማሪም መጠነኛ የሆነ የሙዚቃ ቲዎሪ እንዲቀስሙ ታስቦ የተዘጋጀ ነው። በመፅሐፉም መጨረሻ ላይ በርክት ያሉ የተለያዩ የፒያኖ ኮርዶችን በመጨመር ሙዚቀኞቹ ክተለመዱት ኮርዶች ወጣ በማለት አውቀታቸውን እንዲያዳብሩ እንደሚረዳቸው ተለፋ እናደርጋለን።

ይህንን መፅሐፍ በምናዘጋጅበት ጊዜ የተሴያዩ ሐሳቦችን በመስጠት እንዲሁም እርማትን በማድረግ ለተባበራችሁን ሁሉ ክልብ የጠለቀ ምስጋና እናቀርባለን። በተለይም ደግሞ ለዕዝራ አባተ ለዮሐንስ መና (ጆኒ) ለኤልያስ መልካ ለአበበ ክበደ እና ለደረሰ ብሩ ልዩ ምስጋናችንን ልናቀርብ እንመዳለን።ሆኖም በዚህ መፅሐፍ ውስጥ ለሚኖረው ማንኛውም ስሕተት ሁሉ ኃላፊነቱ የአዘጋጆቹ ነው።

ዮናስ ነርፌ (ጂ.ኤም.ኤም ዲሬክተር)

የጊታር ትምህርት መምሪያ

ጊታር መማር ቀላል ነው? ለመማር ብዙ ጊዜ ይራጅ ይሆን? ዛሬ የጊታር ትምህርት መማር ብጀምር ከአንድ ሳምንት በኋላ ከመዘምራን *ጋ*ር ልሜወት እችሳለሁ?።

ከላይ ለተጠቀሱት ዋያቄዎች አዎንታዊ ወይንም አሎታዊ መልስ መስጠት ይቻላል። መልሶቹ ግን እንደ ፍላጎትህና/ሽና/ እንደ ፕሬትህ/ሽ/ ሊወሰን ይችላል። ምክንያቱም አንድ የሙዚቃ መሳሪያን ለመማር ወሳኝ የሚሆነው የምታደርገው/ጌው/ የዕለት ተዕለት ልምምድና ጥረት ነው። በተጨማሪም ሊዘንጋ የማይገባው ነገር ቢኖር፣ ያለህም/ሽም/ የተፈጥሮ የሙዚቃ ዝንባሌ ትልቅ ስፍራ እንዳለው ነው። አንድ ሰው ጊታር ሲጫወት ስታይ/ዪ/ ወይም ስትሰማ/ሚ/ በጣም ቀላል ይመስልህ/ሽ/ ይሆናል። ሆኖም ስትሞክረው/ሪው/ ቀላል ሆኖ አታገኘውም/ኚውም/። ልምምድህን/ሽን/ ለለት ሳትቆርዋ/ጨ/ ተስፋ ይገባል። ምክንያቱም 46 ልትቀዋል/ዪ/ የምታየው/ዪው/ ሙዚቀኛ ሁሉ አንድ ቀን እዳንተው/ቺው/ ጀማሪ እንደ ነበረ አትዘንጋ/ጊ/። ስለዚህ ሳታቋርጥ/ርጪ/ ተለማመድ/ጂ/።

ሌላው ስለ ሙዚቃ ስናወሳ በጣም አስፈላጊ የሆነው ነገር ማዳመፕ ነው። ይህም ማለት ምን ጊዜም ለትጫወት/ቺ/ የምትጫወተውን/ቺውን/ሙዚቃ በፕንቃቄና በማስተዋል የማዳመፕ ችሎታህን/ሽን/ ማዳበር ይገባሃል/ሻል/። ይህ መልካም ልምድ ክሌለህ/ሽ/ ፑሩ የጊታር ተጫዋች መሆን አትችልም/ቺዬም/። ይህ መጽሐፍ ጊታር ለመጫወት ይረዳህ/ሽ/ዘንድ መሠረታዊ ሐሳቦችን ትለፕሃለች/ሻለች/። ገጽ በገጽ መመሪያውን ኢየተከተልክ/ሽ/ ተለማመድ/ጂ/። ተስፋ የሚያስቆርፕ ነገር ቢያጋሞምህ/ሽ/ እንኳን ልምምድህን/ሽን/ በፍጹም ኢታስተጓጕል/ዲ/። ማስታወስ የሚገባህ/ሽ/ ነገር ቢኖር፣ አንድ የሙዚቃ መሳሪያ ለመማር ጊዜና ክባድ ፕረትን ይጠይቃል።

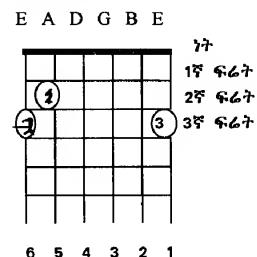
ለጊታር ጥንቃቄ ማድረግ

በመሠረቱ ሁለት ዓይነት ጊታሮች አሉ። ፕለክትረም (plectrum) የተባለ ባለ ሽቦ አውታር (string) ጊታርና ስፓኒሽ (Spanish) ጊታር የተባለ ባለናዶለን አውታር ጊታር ነው። ከእነዚህ ከሁለት ዓይነት ጊታሮች በፈለከው/ግሽው/ ጊታር መጣር ትችላለህ/ያለሽ/# ማስታወስ የሚኖርብህ/ሽ/ ማን ለናይስን ጊታር በተሠሩ ጊታሮች ላይ ባለ ሽቦ አውታር ማስገባት የለብህም/ሽም/። ብዙውን ጊዜ ባለ ናይለን ጊታሮች ከባለ ሽቦዎቹ ይልቅ ቀለል ብለው የሚሠሩ ናቸው። ስለዚህም በኢንዚህ ቀሰል ባሉ ጌታሮች ላይ ባለ ሽቦ አውታር ማስገባት የሽቦው ውፕሬት ኃይለኛ ስለሚሆን እንደገና ሊታደስ በማይቻል ሁኔታ ሊያበላሸው ይችላል። በባለ ሽቦ ጌታር ላይ ናይለን አውታር ቢወጠር ምንም ጉዳት አያስክትልበትም። ሆኖም ብዙውን ጊዜ ጥሩ ድምጽ አይሰጥም። ሁል ጊዜ ጌታርህን/ሽን/ በጥንቃቄ መያዝ ከተለያዩ ጉዳቶች ይጠብቀዋል። ከፕንቃቄ ጉድለት የተነሳ ጌታርህ/ሽ/ ቢ**ጎዳ ሊጠ**ንን የማይችል ጉዳት ሊደርስበት ይችላል። ብልሽት ከደረሰበት በኃላ ቢጠንን እንኳን የተጠንነው ጊታር እንደ በፊቱ ፕሩ ድምጽ ሊሰፕ አይችልም ይሆናል። ጊታርህን/ሽን/ በፀሐይ ውስጥና እርጥበት ባለው በታ አታስቀምጥ/ጪ/። ሀይለኛ ሙቀት ወይንም አርፕበት የጌታሩን ሳፕን ወይንም እንጨት ሊጎዳው ይችላል።

<u>የጌታር ኮርዶችን</u> ማንበብ

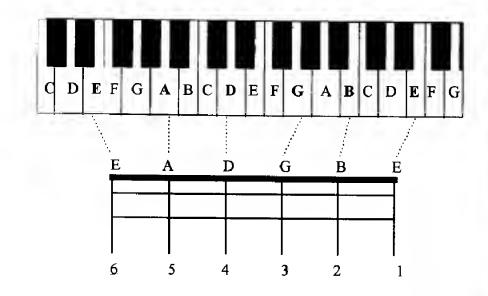
ጌታርን በተለያዩ መንገዶች ልትጫወት/ቺ/ ትችላለህ/ያለሽ/።በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የሚገኘው የጌታር አጨዋወት ስልት እንዴት መዝሙሮችን በኮርድ ማጀብ እንደምትችል/ቺዪ/ ያሳያል።

አንዚህን ኮርዶች ከስእሎቹ ላይ በማየት ኮርዶቹን መማር ይቻላል። የስእሉ አንላለጽ ወይንም አንባበብ፤ ከላይ ወደታች ወይንም ከታች ወደ ላይ የተሰሙናት መስመሮች የጊታሩን ክሮች ይመከላሉ። ለምላሌ ያህል 6ኛ 5ኛ 4ኛ. . . መዘተ እያልክ/ሽ/ ከላይ ወደ ታች ማንበብ ትችላለህ/ያለሽ/። ስድስተኛው ወፍራሙ ክር ሲሆን አንደኛው ደግሞ ቀጭኑ ክር ነው። አግድም የተሰሙናት መስመሮች ደግሞ ፍሬትስ (frets) ይባላሉ። ከጊታፍ ላይ ያሉት ሁለት ድርብ መስመሮች ደግሞ ነት (nut) ይባላሉ። ቁፐር የተጻፈባቸው ክበቦች ደግም ጣቶችህን ዬት እንደምታሳርፍ/ፊ/ ያመለክታሉ። ቁፐሮቹ ደግሞ የግራ ጣቶችህን/ሽን/ ያመለክታሉ። (ስኢሎቹን ተመልክት/ቺ/)።ጣቶችህ/ቺሽ/ የጊታፍን ክር በሚይዙበት ጊዜ ክፍሬቱ በስተጀርባ ኢንጂ ክፍሬቱ ፊት ለፊት ወይንም በፍሬቱ ላይ መሆን የለባቸም።

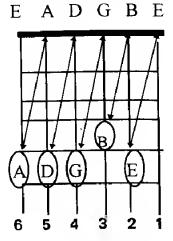
ቅኝት

ጊታርህ/ሽ/ በትክክል ካልተቃኝ የምትጫወተው/ቺው/ ኮርድ ትክክለኛ ድምጽ አይሳፕም። ስለሆነም የመጀመሪያው ተግባርህ/ሽ/ ጊታርህን/ሽን/ መቃኘት ነው። ጊታርህን በፒያኖ፥ በሲንተሳይዘር፥ በአኮርዲዮን ወይንም ለመቃኛ ተብለው በተሰሩ መሳሪያዎች (twiners) መቃኘት ትችላለህ/ያለሽ/። ከዚህ በታች በስዕል የተመለከተው መግለጫ ጌታርህን/ሽን/ ከኪቦርድ መሳሪያ ጋር አመሳስለህ/ሽ/ ለመቃኘት እንድትችል/ችዬ/ አስፈላጊውን ድምጾች ያመለክታል።

<u>የርስ በርስ ቅኝት</u>

ከላይ በተጠቀሱት የሙዚቃ መሳሪያዎች ጊታርህን/ሽን/ ከቃኘህ/ሽ/ በኋላ ጊታርህን/ሽን/ እርስ በእርስ የመቃኘት ዘዴ በጣም ጠቃሚና አጥጋቢ ውጤትን የሚሰጥ፥ ጊታርህም/ሽም/ በደንብ መቃኘቱን የሚያመለክት ሊሆን ይችላል። በተጨማሪም ቅኝቶችን ልብ ብለህ/ሽ/ የማዳመጥ ችሎታህን/ሽን/ እንድታዳብር/ሪ/ ይረዳሃል/ሻል/። ሆኖም ጊታርህን እርስ በእርስ መቃኘት ከመጀመርህ/ርሽ/ በፊት ልብ ልትለው/ዪው/ የሚገባ ነገር ቢኖር፥የመጀመሪያው ክር ኢ(E) በደንብ መቃኘቱን እርግጠኛ ሁን/ኚ/። የአቀኛኘቱም ዘዴ የመጀመሪያውን ክር ማለትም ኢን(E) ክፍት ትተህ/ሽ/ ከሁለተኛው ክር ቢ (B) አምስተኛው ፍሬት ላይ በመያዝ ድምፁን አመሳስለህ/ሽ/ ቃኘው/ኚው/። በዚህ መሠረት ስዕሎን መመሪያ በማድረግ ሌሎቹንም ክሮች እርስ በእርስ ለመቃኘት ትችላለህ/ያለሽ/። እንዲሁም በመጀሪያው ክር አማካይነት ሁሎንም ክሮች መቃኘት ትችላለህ/ያለሽ/።

የቀኝ እጅ ቴክኒክ

ቀኝ እጅህ/ሽ/ የመዝሙትን ምት (rhythm) ይጫወታል። ጌታርህን/ሽን/ ስትጫወት/ቺ/ በጣቶችህ/ቺሽ/ ወይንም በፒክ (pick) ልትጠቀም/ሚ/ ትችላለህ/ያለሽ/።ሆኖም ዋናው ቁም ነገር ከጌታርህ/ሽ/ ጥት ቃና ወይንም ድምፅ ማግኘትህ/ሽ/ ወይንም መስማትህ/ሽ/ ነው። ጂ(G) ኮርድን ያዝና/ጊርና/:-(የዚህን ኮርድ አያያዝ በገፅ **ፓ**ሳይ ይገኛል።)

- 1. እያንዳንዱን ክሮች ተራ በተራ በአውራ ጣትህ/ሽ/ ከላይ ወደታች እንዲሁም በአመልካች ጣትህ/ሽ/ ከታች ወደ ላይ ምታ/ቺ/። በፒክ የምትጠቀም/ሚ/ ከሆነ ከላይ ወደ ታች ከታች ወደ ላይ በመጫወት ሁሉም ከሮች የጠራ ድምፅ መስጠታቸውን አረጋግዋ/ጪ/።
- 2. ጊታሩን በምትጫወትበት/ቺበት/ ጊዜ የቀኝ እጅህ/ሽ/ በጊታሩ መስኮት አቅጣጫ መሆን እዳለበት አትዘንጋ/ጊ/#
- 3. ጊታሩን በምትጫወትበት/ቺበት/ ጊዜ አውራ ጣትህና/ሺና/ አመልካች ጣትህ/ሽ/ ወይንም የምትጫወትበት/ቺበት/ ፒክ ትክክለኛውን መስመር ይዘህ/ሽ/ ልትጫወት/ቺ/ ይገባል። ይህም ማለት በቀጥታ ወደ ታችና ወደ ላይ አማድም ሳትሄድ መጫወት **ኢ**ለብህ/ሽ/ ማለት ነው።

ከላይ የተጠቀሱትን ነፕቦች በመከተል ደጋባመህ/ሽ/ ለብዙ ጊዜ ተለማመድ/ጂ/። የምትጫወታቸው/ቻቸው/ ክሮች በሙሉ የጠራ ድምፅ መስጠት አለባቸው። አንዱ ክር ከሴላው ክር የበለጠ ድምጽ መስጠት የምትጫወተውን/ቺውን/ የለበትም። ድምፅ ልብ ብለህ/ሽ/ አድምፕ/ጪ/። ምናልባት ጣቶችህ/ሽ/ ክሮቹን በደንብ መያዝ እስኪለምዱ ድረስ የተጣራ ድምጽ ማግኘት ያስቸማርህ/ሽ/ ይሆናል። ሆኖም ተስፋ ሳትቆርፕ/ጪ/ ልምምድህን/ሽን/ ቀፕል/ዪ/። በአውራ ጣትህ/ሽ/ ወደታች በአመልካች ጣትህ/ሽ/ ወደ ላይ በመምታት አንድ ሙሉ ምት (rhythm) ተጫወት/ቺ/።በፒክም የምትጫወት/ቺ/ ከሆነ ወደ ታች አንዴ መትተህ/ሽ/ ወደ ላይ ስትመለስ/ሺ/ አንድ ተሜወትክ/ሽ/ ይባላል። ይህንን አይነት ሪትም ጣቶችህ ፕራት ያለው ድምጽ እስኪሰሙህ/ሽ/ ድረስ ደጋግመህ/ሽ/ ተለጣመድ/ጂ/።

ሰቀማ (picking)

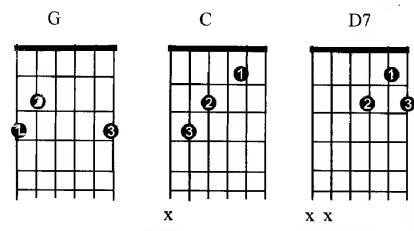
ጂ(G) ኮርድ ያዝና/ዢና/ (የዚህን ኮርድ አያያዝ በ70 ƒ ላይ ይገኛል።) አውራ ጣትህን/ሽን/ በስድስተኛው ክር(E) ላይ አስቀምፕ/ጪ/¤ የአመልካች ጣትህን/ሽን/ በሦስተኛው ክር(G) ላይ አስቀምፕ/ጪ/¤ የመሐከለኛ ጣትህን/ሽን/ በሁለተኛው ክር(B) ላይ አስቀምፕ/ጪ/¤

በአንደኛው የቀለበት ጣትህን/ሽን/ ደግሞ hC(E) አስቀምጥ/ጨ/። ከዚያም ጣቶችህ/ሽ/ ብቻ ያረፌባቸውን ክሮች ተራ በተራ እየለቀምክ/ሽ/ ተጫወት/ቺ/። ይህ ዓይነት ጨዋታ የቀኝ ሲሆን ጣቶችህም/ሽም/ የሚያፍታታ በግራ ጣቶችህን/ሽን/ በደንብ 00871 እንድትችል/ዪ/ ከሮች የያዝካቸውን/ዣቸውን/ ያለማምዱሃል/ፕል/። የለቀማ (picking) ጨዋታ ልምምድህን ደጋባመህና/ሽና/ አዘውትረህ/ሽ/ አድርባ/ጊ/#

ኮርድ ወይንም ሕብረ ድምፅ

ሳስት ወይንም ከሶስት በላይ የሆኑ ድም*ፆችን* በአንድነት ስትጫወት/ቺ/ የምታገኘው/ኚው/ ሕብረ ድምፅ ኮርድ ተብሎ ይጠራል። (አንድ አንዶች ደባሞ ሁለት ወይም ከሁለት ድምፆች በላይ ኮርድ ይፈተራል ይላሎ።) ለምሳሌ ያሀል፤ G - B - D ድምፆችን በአንድ ላይ ብትጫወት/ቺ/ የGን ኮርድ ይፈተርልሃል/ሻል/። በማንኛውም መዝሙር ውስፕ መሠረታዊ የሆኑ ሦስት በዋናነት የሚያገለግሉ ሜጀር ወይንም ማይነር ኮርዶች አሉ። ለብዙ መዝሙራት እንዚህን ኮርዶች መጠቀም ይቻላል። ለምሳሌ ያህል መዝሙና በG ሜጀር ኮርድ ላይ የተመሰረተ ከሆነ C ሜጀርና D7 ሜጀርን እንዲሁም ሴሎች ማይነር ኮርዶችን በተቀጽላኑት ወይም በአ**ሜፋሪነት ል**ትጠቀምባቸው ትችላለህ/ያለሽ/። እንዲሁም መዝሙሩ በማይነር ኮርዶች ላይ የተመሰረተ ከሆነ ተቀጽላ ወይንም አሜፋሪ ማይነር ኮርዶችን ልትጠቀምባቸው ትችላለህ/ያለሽ/። ለምሳሴ ያህል መዝሙት በA ማይነር ኮርድ ላይ የተመሰረተ ከሆነ D ማይነርንና E ሜጀርን በተቀጽላ E7 ወይም ማይነርን ወይም ልትጠቀምባቸው ትችላለህ/ያለሽ/#ሆኖም የመዝሙት ሕብረ ድምጽ የበለጠ ውስብስብ ከሆነ እንዚህን ሶስት ቁልፍ ኮርዶች (harmony) መሰረት በማድረባ ተጨማሪ ሜጀር፣ ማይነር፥ ኦባመንትድ፥ ድምንሽድ ወዘተ..... ኮርዶችን መጠቀም ይቻላል።ከዚህ በታች በሚታዩት ሶስት ኮርዶች ጣቶችህን/ሽን/ ለማፍታታት እንዲረዳህ/ሽ/ ቀስ ብለህ/ሽ/ የተጣራ ድምፅ እስክታገኝ/ፕ/ ድረስ ተራ በተራ ተለጣመዳቸው/ጃቸው/።

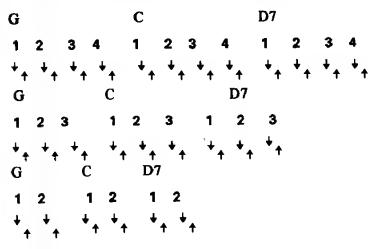
በደንብ ካጠናሻቸው/ሻቸው/ በኋላ ከG ወደ C ከC ወደD7 ከD7 ወደG ጣቶችህን/ሽን/ አያቀያየርክ/ሽ/ ተለማሙድ/ጂ/። በምትላማሙድበት/ጂበት/ ጊዜ በመጀመሪያ አራት ጊዜ እየቆጠርክ/ሽ/ ሙሉ ምት ተላማሙድ/ጂ/። አራት ጊዜ ምት ሲቀልህ/ሽ/ ሦስት ጊዜ እየመታህ/ሽ/ ከዚያም ሁለት ጊዜ እየቆጠርክ/ሽ/ በመጨረሻም አንድጊዜ እየመታህ/ሽ/ ለመቀያየር ሞክር/ሪ/። (የx ምልክት የተቀመጠባቸው ክሮች በሙሉ ኮርዱን በምትጫወትበት/ቺበት/ ጊዜ ኢትነካቸውም/ኪያቸውም/።)

እንዚህን ኮርዶች እላይ በተሰጠው መመሪያ መሰረት ከዚህ በታች ያለውን የቁጥር ልምምድ በመክተል ያለ መሰልቶት ተለጣመድ/ጂ/ ::

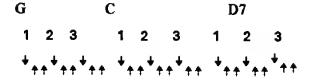
- ∔= በአውራ ጣትህ/ሽ/ ወይንም በፒክ በትክክለኛው በታ ላይ ወደታች ተጫወት/ቺ/
- ተ= በአመልካች ጣትህ/ሽ/ ወይንም በፒክ በትክክለኛው ቦታ ላይ ወደላይ ተጫወት/ቺ/

በዚህ የቁጥር ልምምድ ውስጥ ሁለት አይነት አመታት ትለማመዳስሀ/ሽ/ አንደኛው በአውራ ጣትሀ/ሽ/ አንድ ወደ ታች በአመልካች ጣትሀ/ሽ/ አንድ ወደ ላይና ሁለተኛው በአውራ ጣትሀ/ሽ/ አንድ ወደ ታች በአመልካች ጣትሀ/ሽ/ ሁለት ወደ ላይ የምትጫወተው/ችው/ ሲሆን ልብ ልትል/ይ/ የሚገባው በአውራ ጣትሀ/ሽ/ ምትጫወተው/ችው/ ዋናው ሪትም ላይ ሲሆን አመልካች ጣትሀ/ሽ/ ደግሞ የሪትሙን ተቃራኒ ይጫወታል።

G C D7

G C D7

ወደ መዝሙሩ ከመሄድህ /ሽ/ በፌት ከላይ ባየኸው/ሽው/ ምሳሌ መሠረት ሳትቸኩል/ይ/ በደንብ በቁጥሮች ተለማመድ/ጂ/ ጣቶችህ/ሽ/ በደንብ ከተፍታቱ ቀጥሎ ያሉትን መዝሙሮች ሳትጣደፍ/ፊ/ በዝግታ እየዘመርከ/ሽ/ በትክክለኛ ቦታ ላይ ኮርዶችን ለመቀየር ምክር/ሪ/ መልካም ልምምድ ይሁንልህ/ሽ/ #

ምስጋና ምስጋና

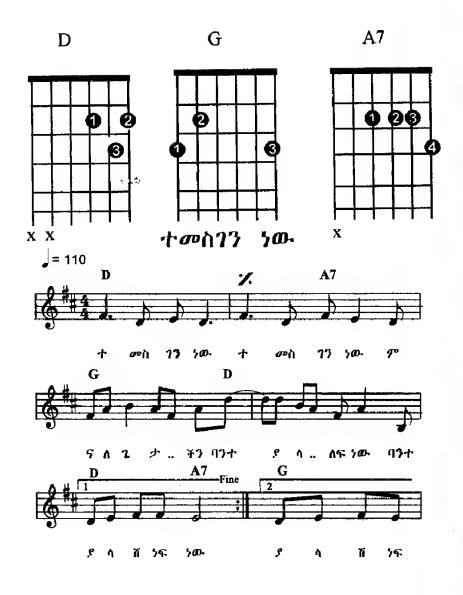

ሁሉም አለኝ

አዬ ብቸኛው

ዘይትህን በመቅረዜ ሙላ

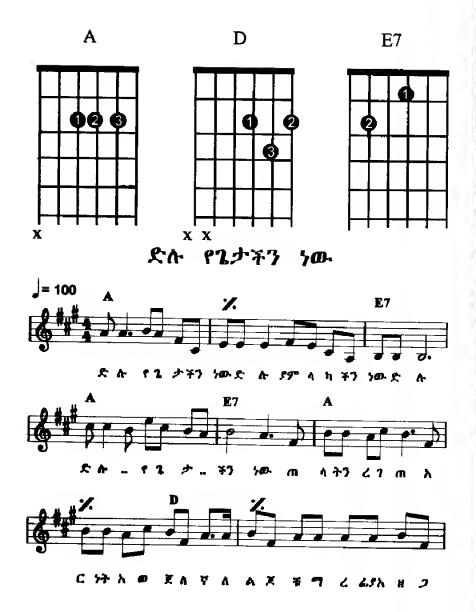

ሳይሀ እናፍቃለሁ

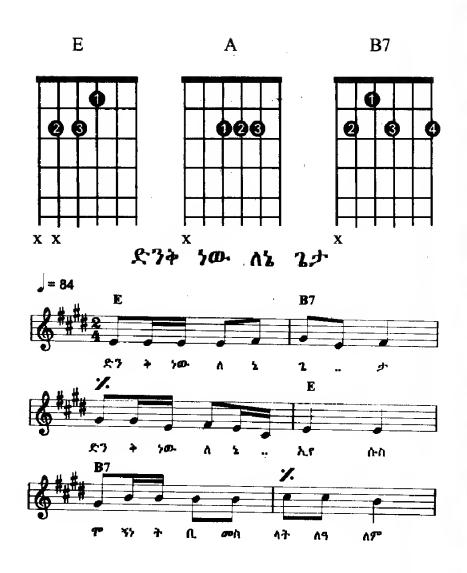
ስሙ ይክበርልን

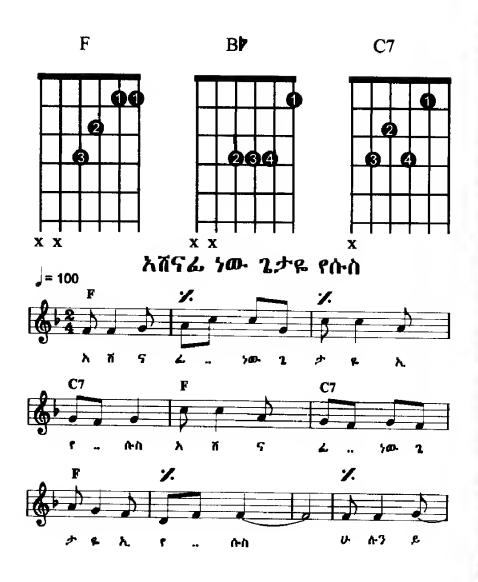

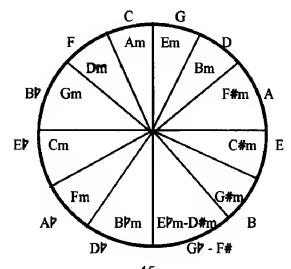

ተመስገን ተመስገን

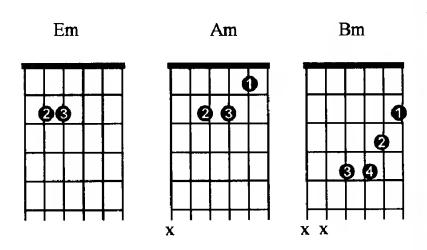

ማይነር ኮርዶች

እስካሁን ድረስ የተጠቀምከባቸው/ሽባቸው/ ኮርዶች በሙሉ ሜጀር ኮርዶች ይባላሱ፣ ከዚህ ቀዮሎ የምትማረው/ራው/ ማይነር ኮርዶችን ይሆናል። ሜጀር ኮርዶች ሁል ጊዜ በእንግሊዝኛ ትላልቅ(capital) **ፊደላት ይጻፋሱ። ነገር ግን ማይነር ኮርዶች በእን**ግሊዝኛው ትላልቅ (capital) ፊደሳት ከተጻፈ በኋላ ከፊት ለፊቱ የአንግሊዝኛውን ትን፬ን (small) ኤም (m) ወይንም ትን፯ን ኤም(m) አና አይ(i) ፊደላትን ከፊት ለራተ ያስከተላል። ለምሳሌ ያህል Am iAmi iEm iEmi የሜጀርና የማዶነር ኮርዶችን ቃና ለመለየት ተራ በተራ እየቀያየርክ/ሽ/ ለመጫወት ምክር/ሪ/# ለምሳሌ G እና Em ፣ C እናAm፣ F እና Dm፣ D እና Bm እንዚህን ኮርዶች እየቀያየርክ/ሽ/ ስትሜወት በሜጀርና በማይነር መካከል ኮርዶች ያለውን የድምጽ ልዩነት A-fl ምክር/ሪ/«እያንዳንዱ ሜጀር ኮርድ የራሱ የሆነ ተዛማጅ ማይነር ኮርድ አለው። ከታች የሚገኘው በስዕል መግለጫ ኮርዶቹ እንዴት እንደሚዛመዱ ያመለከታል።

ከዚህ በታች በማይነር ኮርዶች ላይ የተመሠረቱ መዝሙሮችን ታገኛለህ/ሽ/። ልክ በሜጀር ኮርዶች ላይ የተመሠረቱትን መዝሙሮች ኢንዳጠናኸው/ሽው/ ሁሉ ቀፕሎ በማይነር ኮርዶች ላይ የተመሠረቱትን መዝሙሮች በዝግታ እየዘመርክ/ሽ/ በትክክለኛ በታ ላይ ኮርዶችን ለመቀየር ሞክር/ሪ/።

HSU 8755

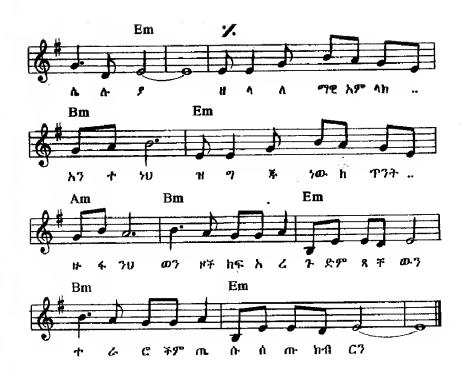
ያዲስ ኪዳን በግ

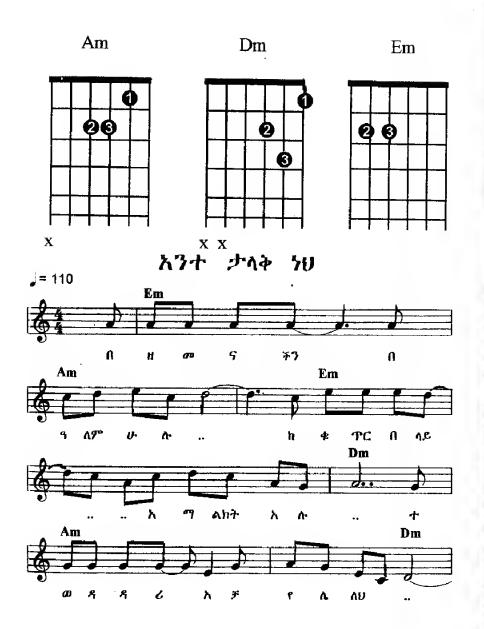

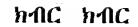
ክብር ይገባሃል

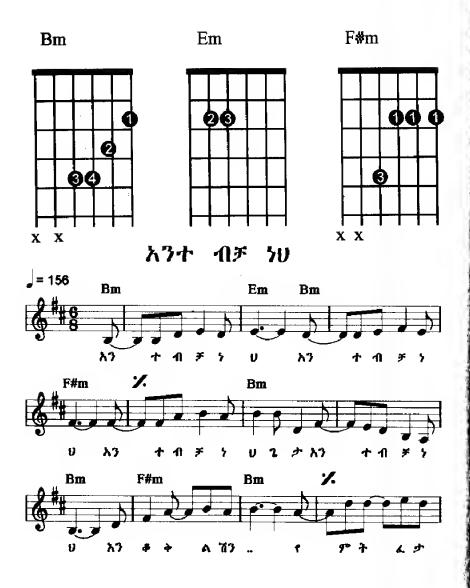

ምስ*ጋ*ናዬ ከፍ ብሏል

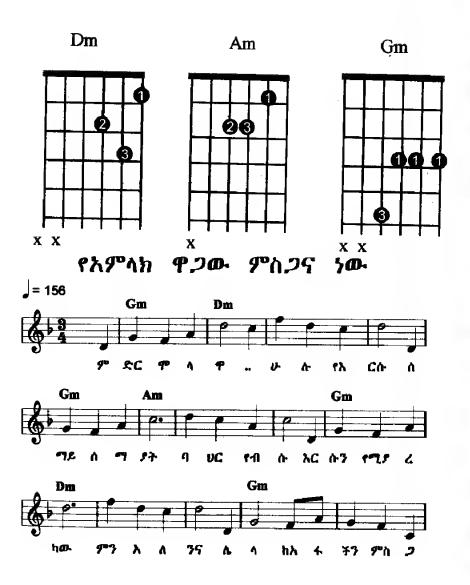
P2517 250

አቤቱ ጉልበቴ ሆደ

ይብዛልሀ እንጂ ምስጋና

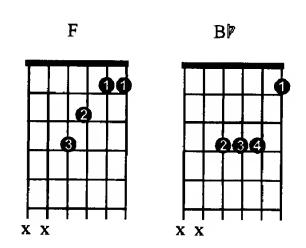

<u>ጣቶችሀን/ሽን/ በማንሸራተት ልትጫወት/ቺ/</u> <u>የምትችሳቸው/ያቸው/ ኮርዶች</u>

(Close position)

ከፍሬት ወደ ፍሬት በማንሸራተት ልትሜወታቸው/ቺያቸው/የምትችልባቸው/ይባቸው/ ዝግ (Close position) ኮርዶች አሉ። ለምሳሌ ያህል F ኮርድን ይዘህ/ሽ/ ጣቶችህን/ሽን/ ሳትነቅል/ይ/ ወደ ሶስተኛው ፍሬት ዝቅ ብትል/ይ/ G ሜጀር ኮርድን ታገኛለህ/ሽ/። አንዲሁም ወደ አምስተኛው ፍሬት ዝቅ ብትል/ይ/ A ሜጀር ኮርድን ታገኛለህ/ሽ/። በዚህ ዓይነት ከፍሬት ወደ ፍሬት በመንሸራተት በርካታ የተለያዩ ኮርዶችን ማግኘት ትችላለህ/ሽ/።

F# or GP

G
G# or AP

A
A# or BP

B
C
C# or DP

F

A# orB

B

C

C# orD

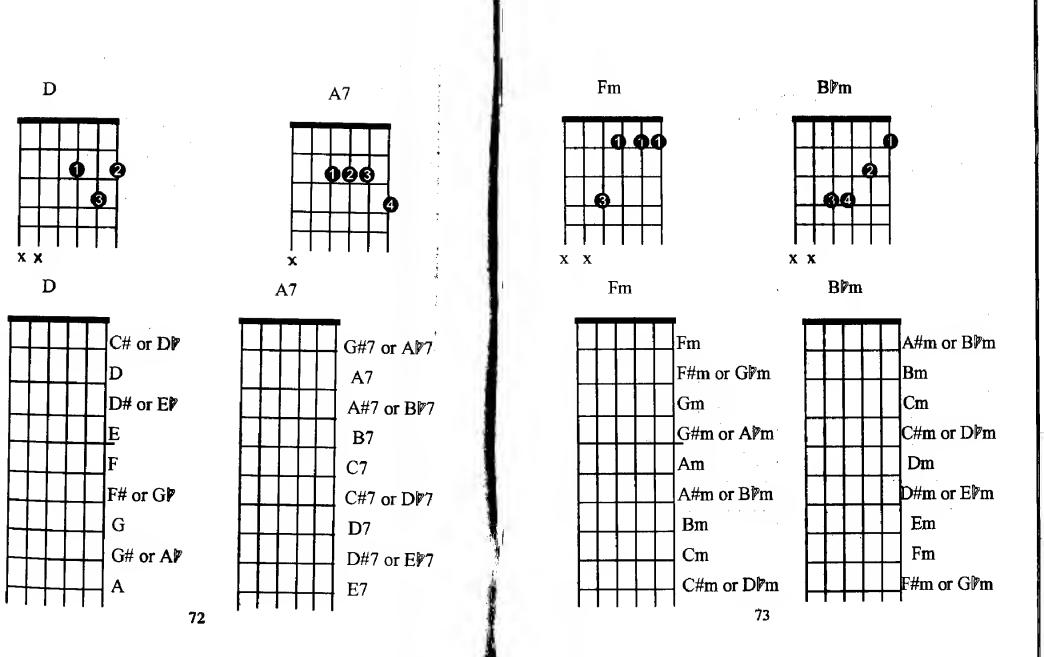
D

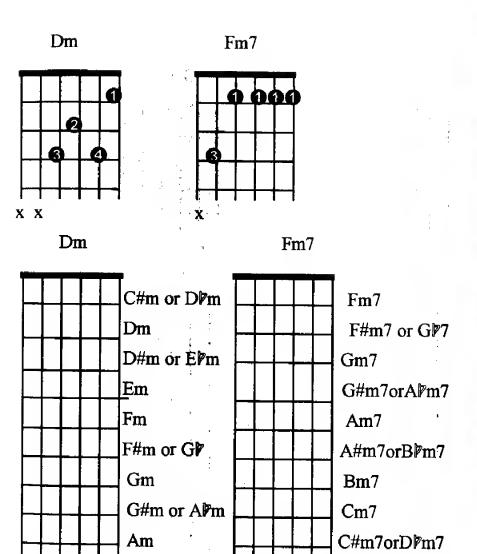
D# or E

E

F

E# orG

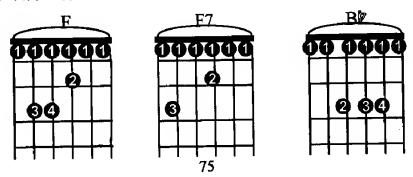

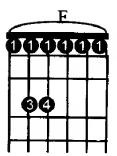
ባሬ ኮርድ

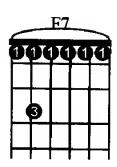
ባራ ኮርድ በአመልካች ጣቶችህ/ሽ/ ስድስቱንም ክሮች በመያዝ የምትጫወተው/ቸው/ የኮርድ ዓይነት ነው። ይህን ኮርድ ጣቶችህ/ሽ/ በደንብ ክለመደው ውብ የሆነ የተሟላ ሕብረ ድምፅ ታገኛለህ/ሽ/። በመጀመሪያ እነዚህን ኮርዶች ማጥናትና መጫወት አስቸጋሪ መስሎ ይታያል። ሆኖም ለጥቂት ሳምንታት ያለ መሰልቸት ተለማመድ/ጂ/። በመጨረሻም ጣቶችህ/ሽ/ ይሰለጥኑና የምትፈልገውን/ጊውን/ የባሬ ኮርዶች መጫወት የምትችልበት/ይበት/ ደረጃ ላይ ትደርሳለህ/ሽ/።

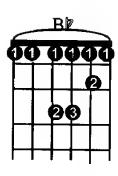
አንዳንድ ጊዜ የጊታር ተማሪ የባሬ ኮርድን ጊዜ ወስዶ/ዳ/ ከማፕናትና ከመልመድ ይልቅ በካፖ መጫወትን ይመርጣል/ትመርጣለች/። ይህ ሁኔታ ግን በጊታር ላይ ልትለምድ/ጂ/ የምትችላቸውን/ያቸውን/ የጣት ቴክኒኮች እና የጣት ፍጥነትህ/ሽ/ እንዳይነለብት ተጽእኖ ያሳድራል። በተቻለ መጠን በካፖ ላለመጠቀም ሞክር/ሪ/።

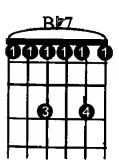
በተለይ በኤሌክትሪክ ጊታር ላይ ካፖን አትጠቀም/ሚ/# ኤሌክትሪክ ባልሆነ/ሽበ ወይንም ናይለን/ ጊታር ላይ በካፖ እንድትጠቀም/ሚ/ የሚያስንድድህ/ሽ/ ሁኔታ ክተፈጠረ ከአምስተኛው ፍሬት በታች ካፖውን አትሰር/ሪ/# ያለ ካፖ መሜወት ግን በጊታር አጨዋወትህ/ሽ/ ላይ ረቀቅ ያለ ችሎታ እንዳለህ/ሽ/ ያሳያል።

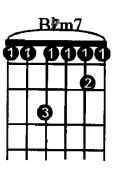

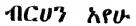
ድብልቅ /ማይነር ፥ ሜጀር/ ኮርዶች አጠቃቀም

አስካሁን ድረስ በተነጣጠለ ሁኔታ በሜጀርና በማይነር ኮርዶች ላይ ብቻ የተመሠረቱ መዝሙራትን ተመልክተሃል/ሻል/። ነገር ግን በአንድ መዝሙር ውስጥ ሜጀርንም ሆነ ማይነር ኮርዶችን በማደባለት መዝሙሩን ማጀብ ይቻላል። አያንዳንዱ ሜጀር ኮርድ የራሱ የሆነ ተዛማጅ ማይነር ኮርድ አለው። በገጽ 45 ላይ ያለው ስዕል ምን ሜጀር ኮርድ ከምን ማይነር ኮርድ ጋር ተዛማጅ እንደሆነ ያሳያል። ለምሳሌ ያህል C h Am ፣ G h Em ፣ D h Bm . . . መዘተ ።

አንድ በ D ሜጀር ላይ የተመሠረተ መዝሙር ስትጫወት/ቺ/ G እና A7 ኮርዶችን በተቀጽላነት ወይም በአሜፋሪነት ትጠቀምባቸዋለህ/ሽ/ቱ ሆኖም በG እና በA7 ኮርዶች ፌንታ Em እና F#m ኮርዶችን መጠቀም ይቻላል። ለዚህም ምክኒያቱ Em የG እንዲሁም F#m የA ተዛማጅ ኮርዶች ስለሆኑ ነው። በእንደዚህ አይነት የተደባለቁ ኮርዶች ላይ የተመሠረቱ መዝሙሮች ሲያጋዮሙህ/ሽ/ ለጆሮህ/ሽ/ በሚዮሙና ለመዝሙሩ በሚስማማ መልኩ የተለያዩ ኮርዶችን ተጠቀም/ሚ/ቱ ሆኖም የምትመርጣቸው/ማቸው/ ኮርዶች ላይ ባየነው ምሳሌ መሠረት ምን ያህል ኮርዶቹ እርስ በእርሳቸው ተዛማጅ እነደሆኑ እርግጠኝ ሁን/ኚ/ቱ

ና ወደኛ

አለኝታዬ

ሸክም ይሰማነል ወይ

ቃልሀን ለማንበብ

ይመስ**ገን ጌ**ታ ይመስገን

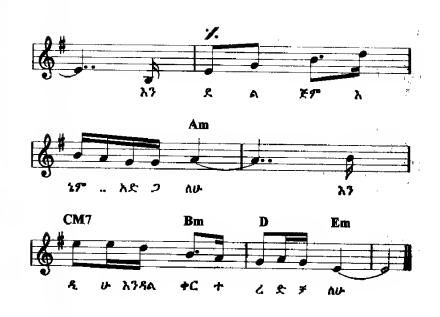
ጌታ አምሳካችን

አዲስ ሰው ሆንኩኝ

መሸሸጊያ ዋሻ

ወንጌላችን ገና ድል ያደርጋል

ኑሮሀና ጊዜው

አቤቱ እና*መ*ስ*ግንሀ*ለን

እንደ ተቀበልኩት ምሀረት

አንድ ነን በመንፈሱ

አስካሁን ድረስ ልብ ብለህ/ሽ/ ከሆነ የተሜወትካቸው/ሻቸው/መዝሙሮች ሁሉ የሚያልቁት በተመሠረቱበት ዋና ስኬል (scale) የመጀመሪያው ድምፅ ላይ ነው። (ስለ ስኬል (scale) የተሠጠውን መግለጫ በንጽ 148 ላይ ተመልከት/ቺ/)። ለምሳሌ ያህል የንጽ 13 መዝሙር ምስጋና ምስጋና በG ሜጀር ስኬል ላይ የተመሠረተ ነው። መዝሙትም ያለቀው በዛው በG ሜጀር ስኬል ላይ በሚገኝ ድምፅ (tone) ላይ ነው። ነገር ግን አንዳንድ መዝሙሮች በተመሠረቱበት ዋና ሜጀር ወይም ማይነር ስኬል ውስጥ ሆነው እያሉ የሚያበቁት ግን ስኬሉ በተመሠረተበት ዋና ድምፅ ላይ ሳይሆን በሁለተኛው ወይም በአምስተኛው ድምፅ (tone) ላይ ሊሆን ይችላል። ለምሳሌ ያህል የንጽ 116 መዝሙር ምስጋና ምስጋና ክብር የተመሠረተው በD ሜጀር ስኬል ላይ ሆኖ እያለ መዝሙት ግን ያበቃው በስኬሉ አምስተኛው ድምፅ ማለትም በል ድምፅ ላይ ነው። ይህ ማለት ግን መዝሙት በል ሜጀር ስኬል ላይ የተመሠረተነው ማለት አይደለም።

አንዳንድ ሰዎች በዘልማድ በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታ የሚያልቁ መዝሙሮችን ደስታ ስኬል ወይም ግልብፕ ስኬልና ሴላም የተለያዩ ስሞችን ሲጠቀሙ ይታያል። ነገር ግን በሙዚቃው ዓለም እነዚህ አባባሎች ትርጉም ካለመስጠታቸውም በላይ ተቀባይነት የላቸውም።

ሌሎች ደግሞ መዝሙሩ የተመሰረተበትን ስኬል መነሻ በማድረግና መዝሙሩ የጨረሰበትን ድምጽ በማገናዘብ የተሰያዩ ስያሜዎችን ይስጧቸዋል። ለምሳሌ በር ስኬል ላይ ተመስርቶ ፤ ያበቃው ግን በስኬሉ ሁለተኛ ድምጽ ላይ ከሆነ በመጨረሻ የምትይዘው/ዢ/ ኮርድ Dm ይሆናል። ስለዚህም መዝሙሩን C ሜጀር ዕክንድ (C 2nd) ይሉታል። እንዲሁም በር ስኬል ላይ ተመስርቶ ያበቃው ግን በ ስኬሉ አምስተኛው ድምጽ ላይ ከሆነ በመጨረሻ የምትይዘው/ዢ/ ኮርድ G ሜጀር ይሆናል። ስለዚህም መዝሙሩን C ሜጀር ፊቭዝ (C 5th) ይሉታል።

ሴሎች ደግሞ ማንኛውም ስኬል በራሱ ሙሉ ሆኖ ይጠራል እንጂ በሴላ ስኬል ላይ ተደግፎ መሰየም የለበትም ይላሉ። ለምሳሌ ያህል C ሜጀርና A ማይነር ናቹራል ስኬል አንድ አይነት የድምፅ ማንባታ ይጠቀማሉ። ነገር ግን መዝሙሩ በ A ላይ ቢያበቃ A ማይነር እንጂ C ሜጀር ሲክስ (C 6th) ተብሎ አይጠራም። በዚሁ ቲዎሪ መሰረት በC ስኬል ላይ ተመስርቶ ያበቃው ግን በስኬሉ ሁለተኛ ድምጽ ላይ ከሆነ በመጨረሻ የምትይዘው/ፕር/ ኮርድ Dm ይሆናል።

ስለዚህም መዝሙሩ D ዶሪያን (Dorian) ብለው ይጠሩታል። አንዲሁም በC ስኬል ላይ ተመስርቶ ያበቃው ግን በስኬሉ አምስተኛው ድምጽ ላይ ከሆነ በመጨረሻ የምትይዘው/ገር/ ኮርድ G ሜጀር ይሆናል። ስለዚህ መዝሙሩን G ሚክሶሊዲያን (Mixolydian) ብለው ይጠሩታል ። በሶስትኛው ድምፅ ላይ ካለቀ ፍሪጂያን (Phrygian) ፤ በአራተኛው ድምፅ ላይ ካለቀ ሊዲያን (Lydian)፤ በስድስተኛው ድምፅ ላይ ካለቀ ኤዎሊያን (Aeolian)፤ በሰባተኛው ድምፅ ላይ ካለቀ ሎኒያን (Lonian) ብለው ይጠሯችዋል።

ሴሎች ደግሞ በእንደዚህ አይነት ሁኔታ ለሚያልቁ ዜማዎች ሃገራዊ የሆኑ ማለትም እንደ ትዝታ ባቲ ወዘተ የመሳሰሉ ስያሜዎችን መስጠት ይገባናል ይላሉ።

ከላይ በግልጽ ለማሳየት እንደተሞከረው በጣም የተለያዩ ስያሜዎች፤ አመለካከቶችና ቲዎሪዎች በነዚህ ስኬሎች ዙሪያ በሙዚቀኞች አካባቢ ይገኛሉ። ጉዳዩ በጥልቀት ፕናት የሚያስፈልገው ሆኖ ስላገኘነውና ፕናትም እየተደረገበት ስለሆነ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ በነዚህ ስኬሎች ላይ ለተመሰረቱ መዝሙሮች ግልፅ የሆነ ስያሜ ከመስጠት ተቆጥበናል።

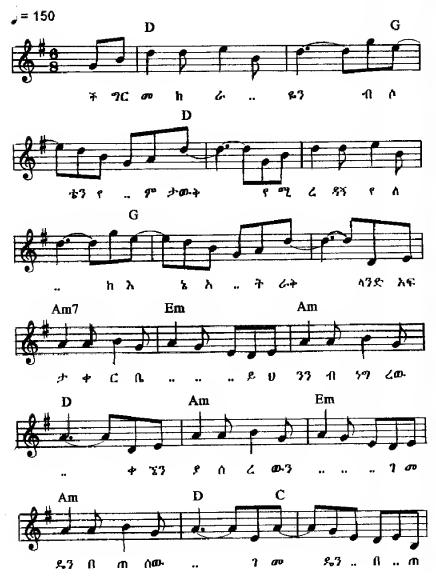

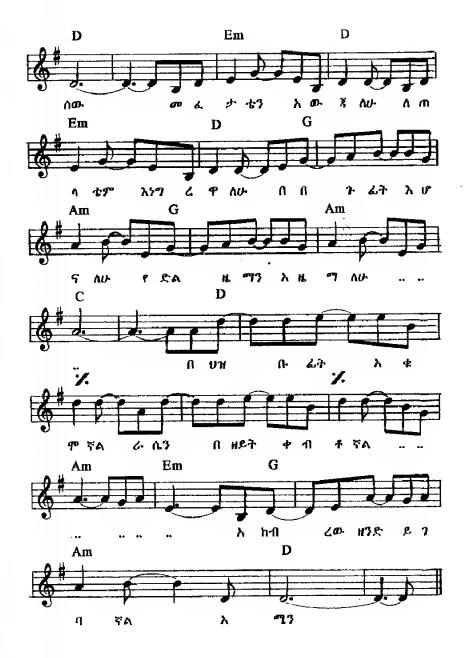
ምን አሆናለሁ

መፈታቴን አውጃለሁ

እንደ ማርያም ልሁን

ምስጋና ምስጋና ክብር

አንተ ምስ*ጋ*ናዬ ነሀ

ክብር ለሆነን ጌታ

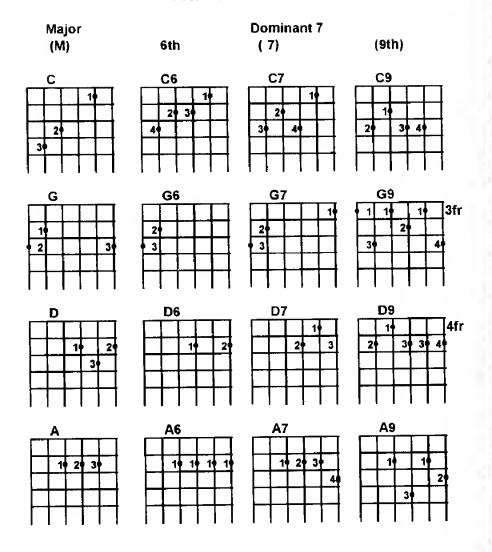

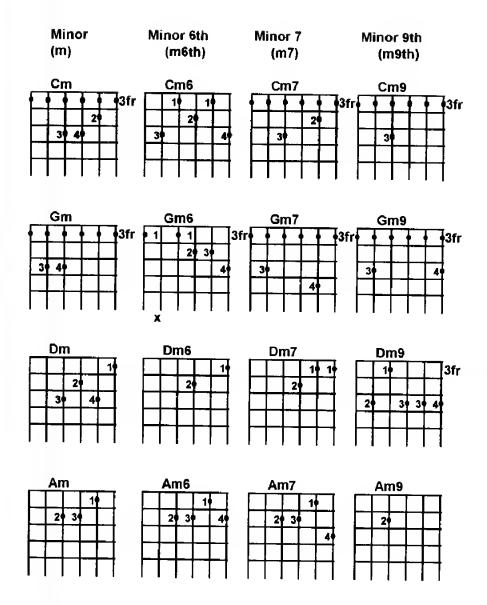
ጌታ ለኛ ያረገው

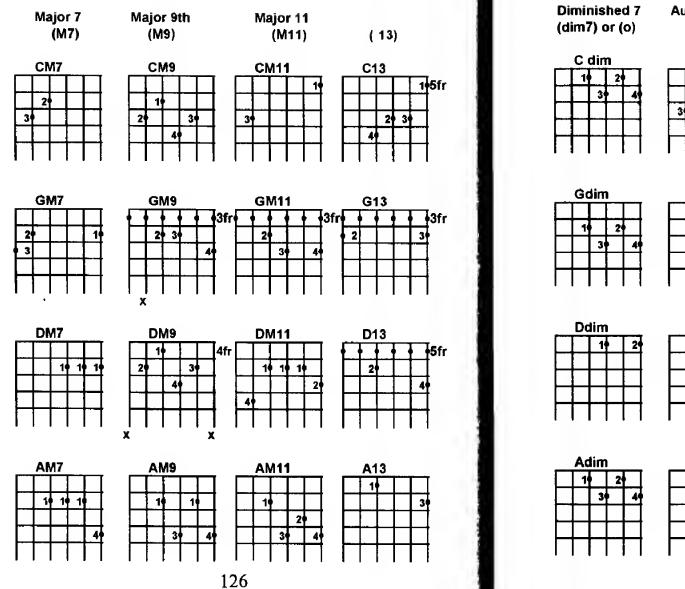

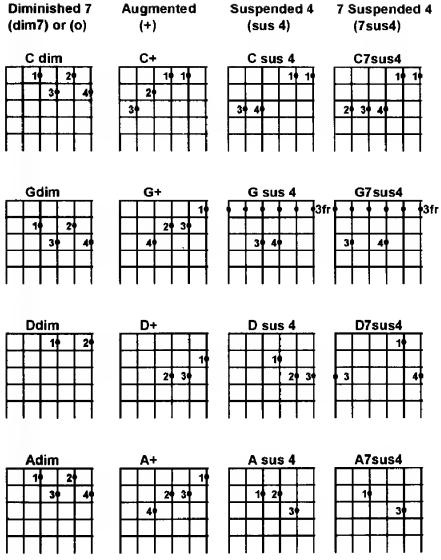

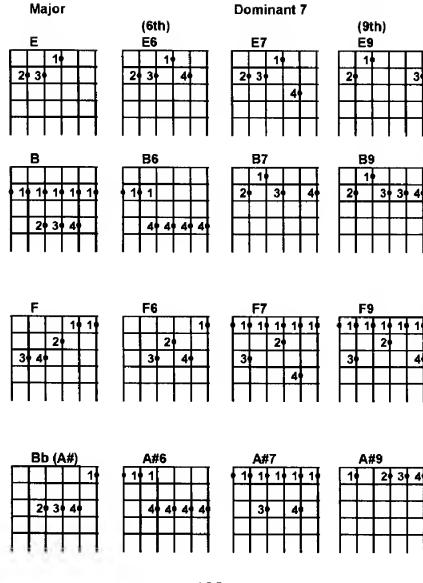
ተጨማሪ ኮርዶች

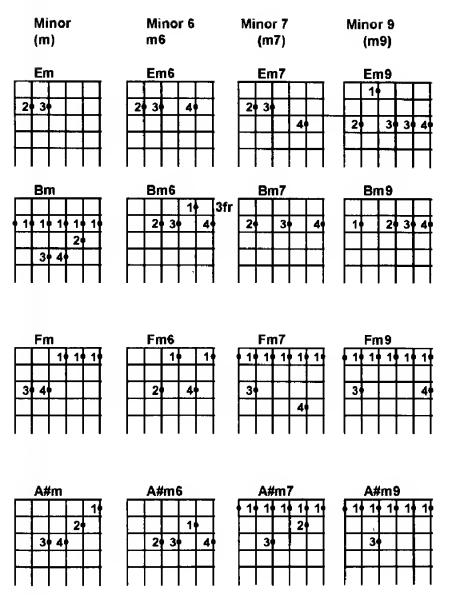

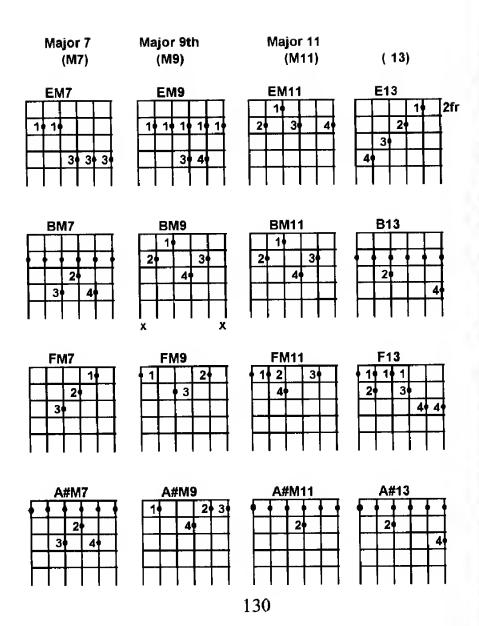

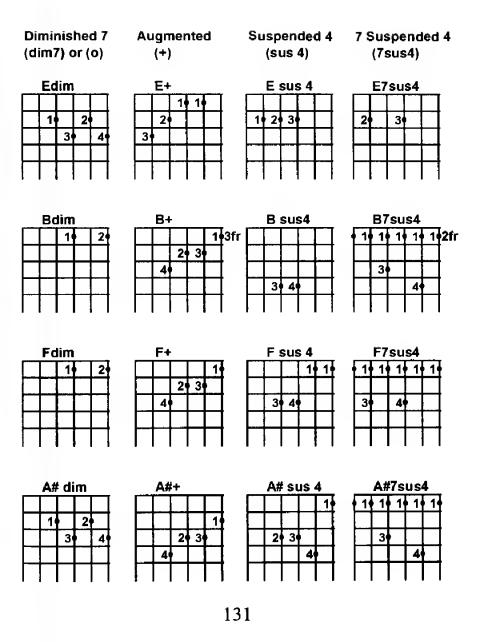

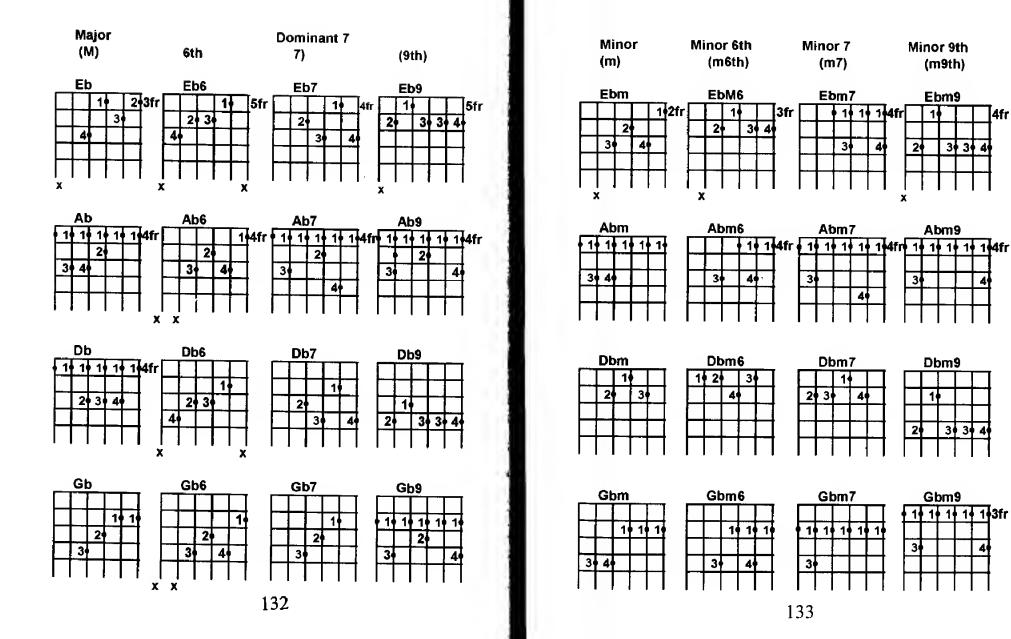

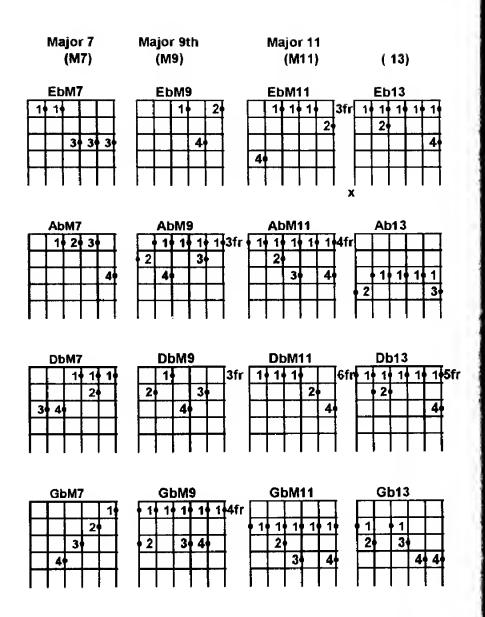

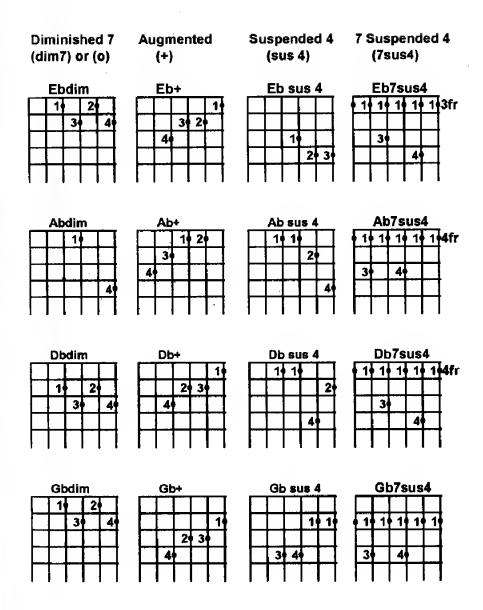

ሙዚቃን ማንበብ

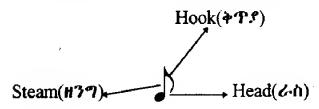
በዓለም ላይ የሚ*ገ*ኙ የተለያዩ ቋንቋዎች የሚጻፉበትና የሚነበቡበት የራሳቸው የሆነ ፊደላት አሉአቸው። እንዲሁም ሙዚቃ የራሱ የሆነ የሚጻፍበትና የሚነበብበት ምልክቶች አሉት። እነዚሀም ምልክቶች በሁለት ዋና ክፍሎች ይከፈላሉ።

እነርሱም :-

- 1. <u>Duration</u> (የቆይታ ግዜ) የድምፅን ርዝመትና እጥረት የምንገልጽበት
- 2. <u>Pitch</u> (የድምፅን ከፍተኛነት ወይም ዝቅተኛነት) የምንባልጽበት ናቸው።

1. Duration (ペチアナ 7ル)

እያንዳንዱ በዜማ ውስጥ የሚገኝ ድምፅ የየራሱ የሆነ የጊዜ መጠን አለው። ስለሆነም የአንዱን ድምጽ የጊዜ መጠን ከሴላኛው ድምፅ የጊዜ መጠን ለመለየት የተለያዩ የኖታ ምልክቶችን እንጠቀማለን። ኖታ ከታች በስእሱ እንደተገለጸው ሦስት የተለያዩ ክፍሎች አሉት።

የኖታ የቆይታ ጊዜዎች

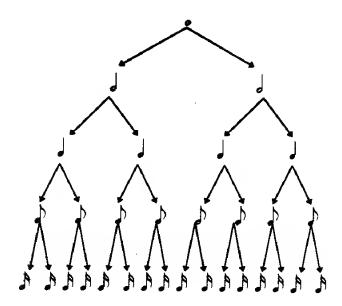
- o 1 Whole-note (ሙሉ ኖት) 4 Beat (አራት ምት)
- 2 Half-notes (ግግሽ ኖት) 2 Beat (ሁለት ምት)
- 8 Eighth-notes (ስምንተኛ ኖት) 1/8 Beat (ግግሽ ምት)
- ♪ 16 sixteenth-note (አስራስድስተኛ ኖት) 1/16 Beat (ሩብ ምት)

 ሁለት Eighth-notes (ስምንተኛ ኖት) በ ♪ ♪ ወይም ∫ ዓይነት ሊጻፍ

 ይችላል::

እንዲሁም sixteenth-note (አበራ በድበተኛ ናት) እ እ እ ወደም

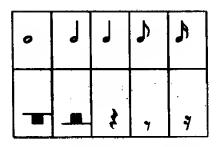
መልኩ ሲጻፍ ይችላል። የኖታዎቹ ዘንባ ደግሞ በ ይ

Rests (አረፍት)

በዜማ ሂደት ውስጥ ድምፅ የሚሰማባቸውና የማይሰማባቸው ሂደቶች አሉ። ድምፅ በሚሰማባቸው ጊዜያት ኖታዎችን የምንጠቀም ሲሆን በዚያው አንጻር ደማሞ ድምፅ የማይሰማባቸው ጊዜያቶች ሲኖሩ ደማሞ የተለያዩ የኢረፍት ምልክቶችን እናንኛለን።

- T 1 Whole-rest (ሙሉ እረፍት) 4 Beat (አራት ምት)
- ___ 2 Half-rest (ግማሽ አረፍት) 2 Beat (ሁለት ምት)
 - 🛊 4 Quarter- rest (ሩብ አረፍት) l Beat (አንድ ምት)
 - 8 Eighth- rest (ስምንተኛ አረፍት) 1/8 Beat (ግግሽ ምት)
 - 16 sixteenth-rest (አስራ ስድስተኛ አረፍት) 1/16 Beat (ሩብ ምት)

Time signature (? 2H on Ah. 5)

ግንኛውንም ዜግ ስንጫወት ሆነ ስንሰማ የራሱ የሆነ የጊዜ ፍጥነት አለው። ይሆም Pulse(ትርታ) ወይም Beat(ምት) ተብሎ ዶጠራል። በዜማው ውስጥ አንዱ Beat(ምት) ክለላው Beat(ምት) ጠንክር ያለ ሆኖ እና?ፕዋለን ሁል ጊዜ ጠንክር ብሎ የምናሻኘው Beat(ምት) Accent(አክሰንት) ተብሎ ይጠራል።

ለምሳሌ ያህል ከታች የተቀመጡት መዝሙሮች ላይ Accents(አክብንቶቹ) የት እንዳሉ በአክብንት ምልክት (>) ተገልጸአል።

ከአንደኛው አክሰንት እስከ ሌላኛው አክሰንት ድረስ ያለው Beat(ምት) ሙዚታውን እኩል Measure(ርቀት) ላይ ይከፍለዋል። ይሀም ርቀት Bar(ባር) ተብሎ ዶጠራል። አንደኛው Bar(ባር) ከሌላኛው Bar(ባር) ለመለየት Barline (ቋሚ ወይም መክፈያ መስመር) እንጠቀማለን።

በባር *መጀመሪያ ላይ የምናገኘው ምት* Accent (አክሰንት) ተብሎ ሊጠራ ይችላል።

ነገር ግን ዜማው ሁል ጊዜ በአክበንት (Accent) ሳዶጀምር ይችላል።ይሀም ደግሞ off beat ወይም up beat ተብሎ ይጠራል።

Double bar(ድርብ ቋሚ መስመር) በአንድ ዜማ መጨረሻ ላይ የሚገኝ ድርብ ቋሚ መስመር ነው።

እንዲሁም ዜማው የሚደገም ሲሆን የሚደገመውን ዜማ የሚያሳይ ምልክት ከድርብ ቋሚ መስመሩ (Double bar) ፊት ለፊት ይቀመጣል። ምልክቶቹም 🖡 🕆 ናቸው።

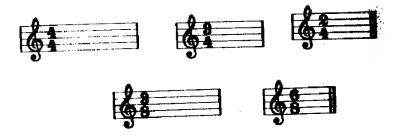

በተጨማሪም ሌሎች ምልክቶች አሉን። እነርሱም አንደ ሚከተሉት ናቸው። 1. D. C. = Da capo (ዳ ካፖ) ማለት ዜማውን ከመጀመሪያ ጀምረህ Էግም(ሚ)።

2. D. C. al Fine = Da capo al Fine (ዳ ካፖ አል ፊኒ)ማለት ዜማውን ከመጀመሪያ ጀምሪህ "Fine" ተሚል ምልክት እስክምታንኝበት(ሂበት) ድረስ ደግመህ ተጫወት(ቺ)።

- 3. Fine = (ፊኔ)ማለት መዝጊያው ወይም መጨረሻው ማለት ነው።
- 4. D. S. = Dal segno (ዳል ሴ약) ማለት & ከዚህ ምልክት ጀምረህ(ሽ) እስከ መጨረሻው ድረስ ተጫወት(ቺ)።
- 5. D. S. = Dal segno al Fine (ዳል ሴ약 አል ፌኔ) ማለት ያለ ከዚህ ምልክት ጀምረህ (ሽ) "Fine" አስከሚለው ድረስ ደግመህ ተጫወት(ቺ) ማለት ነው።
- % ይህ ምልክት ክፌት የተጫወትከውን(ሽውን) ኮርድ ደግመሀ(ሽ) ተጫወት(ቺ) ማለት ነው።
-] =60 ይህ ምልክት የአንድ ሙዚቃ ፍጥነት በሚትሮኖም(metronom) (የሙዚቃ ፍጥነት መለኪያ) ሲለካ ምን ያሀል መሆን እንደሚገባው ይገልፅልናል።

የእያንዳንቶ ዜማ የግዜ መለኪያ (Time signature) በናታው መጀመሪያ ሳይ ተገልጾ እናገኘዋለን።

ከሳይ በሥዕል እንደ ተ**ገለጸው** ሁለቱ የተለያዩ ወይም ተመሳሳይ ቁጥሮች አንዱ ከላይ አንዱ ከታች ተቀምጠዋል። የሳይኛ**ው ቁጥር** የሚያመለክተው በአንድ ባር **ውስጥ** ስንት ምት እንዳለ ሲሆን የታች**ቸው** ቁጥር ደግሞ የእያንዳንዱን ምት ዋጋ ወይም የጊዜ ርዝመት ያመለክታል።

- የሚያመለከተው ሁለት Quarter-notes (ሩብ ኖት) ዋጋ ያላቸው ኖቶች በአንድ ባር ውስጥ ነው።
- 8 የሚያመለከተው ሦስት Eighth-notes (ስምንተኛ ኖት) ዋጋ 8 ያላቸው ኖቶች በአንድ ባር ውስጥ ነው ።

Doted note (ከናት በኋላ የሚመጡ ነዋቦች)

የአንድ ኖት ዋ*ጋ* በሚከተሉት ሶስት መን<mark>ንዶች ሚስረዘም ይቻላል።</mark>

1. Tie note (በመስመር የተያያዙ ዓታዎች)

□ =] + ♪ ይህ ግለት

የመጀመሪያውን Quarter-notes (ሩብ ናት) ከተጫወትክ በኋላ ድምትን ሳዶለወጥ ወይም ሳይለቀት Eighth-notes (የስምንተኛ ናት) ዋጋ ወይም ርዝመት መጨመር ማለት ነው። 2. ከኖት ቀጥሎ አንድ ነጥብ በማስቀመጥ የኖታውን ማማሽ ዋጋ ወይም ርዝመት ድምጹ ሳይለወጥ ወይም ሳይለቀት መጨመር ማለት ነው።

ከንዚሀ ከሁለቱ በአንደኛው መንገድ ሲጻፉ ይችላሉ ትር<mark>ጉማቸው</mark> ወይም ዋ*ጋ*ቸው አንድ ዓይነት ነው።

3. ከኖት ቀጥሎ ሁለት ነጥብ በማስቀመጥ የኖታውን ግጣሽ ተጥሎ ሩብ ያህል ዋ*ጋ ወይም* ርዝመት ድምጹ ሳይለወጥ ወይም ሳይለቀት መጨመር ማስት ነው።

$$J+J+J\rangle=J.$$

$$J.=J$$

ከነዚህ ከሁለቱ በአንደኛው መንገድ ሲጻፉ ይችላሉ ትርጉማቸው ወይም ዋጋቸው አንድ ዓይነት ነው።

PITCH (የድምጽ ከፍታ ወይም ዝቅታ)

የድምጽ ከፍታና ዝቅታን ለማሳየት Staff (ስታፍ) በሚባል በአምስት አግድም መስመሮችና በአራት ክፍት ቦታዎች ላይ ኖታዎችን በማስቀመጥ የድምጾችን ከፍታና ዝቅታ እንገልጻለን።

Line (PhPCY)

Spases (ክፍት ቦታዎች)

ነገር ግን እነዚህ መስመሮችና ክፍት ቦታዎች የመስመሮቹንና የክፍት ቦታዎቹን ስም እንድንለዶበት የሚረዳን ምልክት ካልተቀመጠ በራሳቸው የድምጽ ትርጉም አይሰጡም። እንዚህም ምልክቶች Clef or Key(ቁልፍ) ተብሎ ዶጠራሱ።

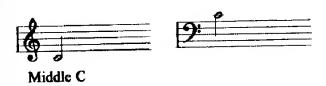

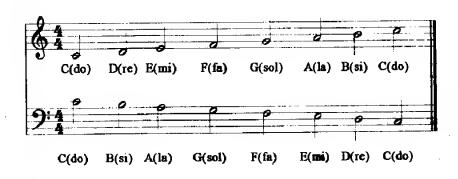
ምንም እንኳን በርካታ ክልፎች ቢኖሩም በአብዛኛው ጠቀሜታነት ያላቸው ክላይ ያየናቸው ሁለቱ ናቸው። በስታፍ ላይ ክልፎቹ በሚቀመጡበት የመስመሩንና የክፍት ቦታዎችን ስም ይወስናሉ።

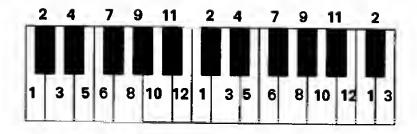

ኖታ ክንዚህ ከአምስቱ መስመሮችና ከአራቱ ክፍት ቦታዎች ውጪ ሊጻፍ ይችላል። ይህንንም ማድረግ የምንችለው Lager line (ተጨማሪ ትናንሽ መስመሮች) በመጠቀም ነው። Middle C

ከሳይ እንደተመለክትነው የድምፆቹ ስም በእንግሊዝኛና በጣሊያንኛ ቋንቋዎች ሊጠሩ ይችሳሉ። ይህም በዓለማችን ላይ የሚሰራበት ቋንቋ ነው።

በድምዕ ርቀት ላይ ከአንደኛው ድምዕ ወደ ሌላኛው ድምዕ ያለው. በጣም ትንሹ ርቀት Semitone (ግግሽ ድምዕ) ይባላል። ለምሳሌ ያህል ከላይ በተገለጸው የፒያኖ ሥዕል ላይ ከቁጥር 1-2 ወይም ከቁጥር 5-6,8-9 ያለው. ርቀት Semitone (ግግሽ ድምዕ) ነው።

እንዲሁም ሁለት Semitone (ግግሽ ድምፆች) አንድ Full tone (ሙሉ ድምፅ) ይሰጣሉ። ለምሳሌ ያህል ከቁጥር 1-3 ወይም ከቁጥር 5-7,9-11 ያለው ርቀት Full tone (ሙሉ ድምፅ) ነው።

Scale (hha)

ማንኛውም ዜማ የሚንቀሳቀስበት የራሱ የሆነ የተወሰነ በማጣሽና በሙሉ ድምጸች ላይ የተመሠረተ የድምጽ ስብስብ ይኖረዋል። ይህም Scale (ስኬል) ይባላል። ይህም የድምፅ ስብስብ Scale (ስኬል) የራሱ የሆነ Home note (የመጀመሪያ) እንዲሁም የተወሰነ የድምፅ ርቀት Semitone (ማጣሽ ድምፅ) እና Full tone (ሙሉ ድምፅ) ያካተተ ነው። በዓለማችን ውስጥ በጣም ብዙ ዓይነት የተለያዩ ስኬሎች አሉ። እንደ የአገሩና እንደ የባሀሉ ልዩነት አሳቸው። ለምሳሌ ያሀል የአውሮፓ የሩት ምስራት የአረቦች እንዲሁም የአገራችን ወዘተ የተለያዩ ዓይነት ስኬሎች አሉ።

ስምሳሌ ያህል 1 Diatonic scale

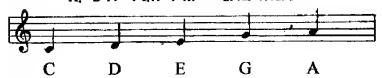
- 2. Pentatonic scale
- 3. Chromatic scale እና ሴሎችም ናቸው።

Diatonic scale በሰባት ድምፆች ላይ የተመሠረት ሲሆን Pentatonic scale ደግሞ በአምስት ድምፆች ላይ የተመሠረት ነው። ምሳሌ

> C Deatonic Major Scale ሲ ዲያቶኒክ ሜጀር ስኬል

C Pentatonic Tezeta major scale ሲ ፔንታቶኒክ ትዝታ ሜደር ስኬል

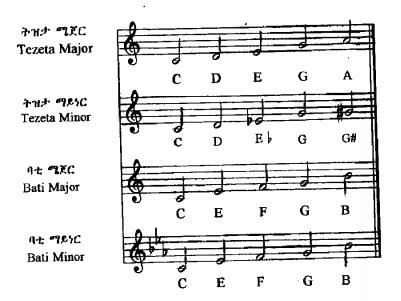

አብዛኛው የሀገራችን ዜማዎች የተመሠረቱት Pentatonic scale ስኬል ላይ ነው። ምንም እንኳን እስካሁን በጥናት የተረጋገጡትና የሚታወቁት አራት ስኬሎች ብቻ ቢሆኑም ስኬሎቻችን ግን ቁጥራቸው ከዚህ ይበልጣል። በ7ፅ 107 ና 108 መመልከት ይቻላል።

1. ትዝታ 2. ባቲ 3. አምባሰል 4. አንቺ ሆየው ለኔ ወ.ዘ.ተ. ከእንዚህም ውስጥ ትዝታ Major, Minor ሲኖረው

ባቲ ደግሞ Major, Minor ቅኝቶች ይኖሩታል።

Pentatonic scales

ከዚህ በታች ያሉት ሦስት ስኬሎች በመደበኛነት ከሚታወቁት ከትዝታ ባቲ መ.ዘ.ተ. ስኬሎች ውጭ ሲሆኑ በ7ፅ 107 ና 108 ላይ ለመግለፅ እንደተሞከረው እነዚህ ስኬሎች ግልፅ የሆነ ስያሜ ስለሌላቸው ስኬሎቹን እንደሚከተለው አስፍረናቸዋል።

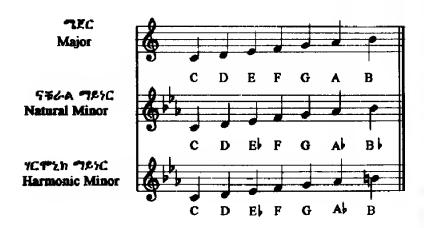

Deatonic scale

ዶሀ ስኬል በሁለት ዶክፈላል። እነርሱም

- Major (ግድር) አና Minor(ግዶነር) ናተው።
- Minor(ማዶነር) ደማሞ ሦስት የተለያዩ ስኬሎች አሉት።
 - 1. Natural minor (写本み マルル)
 - 2. Harmoic minor (ሃርምኒክ ማድነር) እና
 - 3. Melodic minor(ሚሎዲክ ማዶነር) ናቸው።

Deatonic scales

Accidentals

አንድ ወይም ከአንድ በላይ የሆነ ድምፅን በግግሽ ወይንም በሙሉ ድምፅ ክፍ ወይም ዝት ለማድረግ ቢፈለግ ዜማው ከተመሠረተበት ስኬል

ውጭ የ# sharp (ሻርፕ) የ b Flat (ፍላት) የ b Natural (ናቸራል)

ምልክቶችን በመጠቀም ድምፅን መለወጥ ይቻላል።

#-sharp (ፕሮፕ) ይህ ምልክት ድምፅን በግማሽ ክፍ ያደርጋል።

ኔ-Flat (ፍላት) ይህ ምልክት ድምፅን በማማሽ ዝት ያደርጋል።

կ -Natural (ናቹራል) ይህ ምልክት ድም**ፅን በግግሽ ከፍ ወይም ዝት** ያደር*ጋ*ል።

ሚጀርና ማይነር ትሪያድ ኮርድ አመሠራረት

ትሪያድ(Triad) ኮርድ ማለት ሶስት ድምፆችን በአንድ መጫወት ነው። ሜጀርና ማይነር ትሪያድ ኮርድ የሚመሠረቱት በስኬሎቻቸው 1ኛ 3ኛና 5ኛ

ድምፆች ላይ ነው ። ምሳሌ

C Major cord

ሚጀር ኮርዶች

C Minor cord

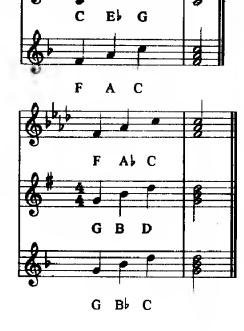
F Major cord

<u> ማዶነር ኮርዶች</u>

F Minor cord

G Major cord

G Minor cord

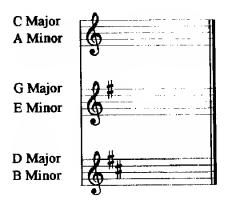
CEG

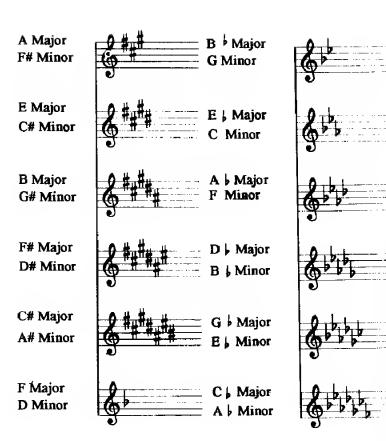
Key Signiture

አብዛኛውን ጊዜ ዜጣው ያረፈበት የመጨረሻ ድምፅ ዜጣው በምን ስኬል ላይ እንደተመሠረተ ሲነፃረን ይችላል። ሆኖም አንዳንድ ዜጣዎች ከተመሠረቱበት ስኬል ውጪ በሆነ ድምፅ ላይ ሲያርፉ ይችላል። ዜጣው

በሚጻፍበት ጊዜ መጀመሪያ ላይ የምናገኝቸው የ# sharp (ሻርፕ) ናየ , Flat

(ፍላት) ምልክቶች ብዛት ዜማው በምን ሜጀር ወይም ማይነር ስኬል ላይ እንደተመሠረተ ይነባረናል። ሜጀር ወይም ማይነር ስኬል መሆኑን የምናውቀው ግን የመጨረሻውን ኖት ወይም ድምፅ በማየት ነው። ለምሳሌ አንድ # sharp (ሻርፕ) ማለት G ወይም Em ሊሆን ይችላል። ነገር ግን ዜማው በG ላይ ካለቀ ዜማው GM ነው። በE ላይ ካለቀ ደግሞ Em ነው ማለት ይሆናል።

የፒያኖ ኮርዶች

	Major	Minor	Dominant 7	Minor 7
C	- - -		• • •	
C#				
Đ				
D#				
E				
F				

	Major 7	Minor 7-5	Diminished	Augumented
С	• • • •			<u> 1111111</u>
C#/Db				
Đ				
D#/Eb				
E				
F				

	Major	Minor	Dominant 7	Minor 7
F#				
G			•	
G#				
A				
A#				
В				

	sus 4	7 sus 4	madd 9	mM7
С				
C#/Db				
D				
D#/Eb				
E				
F				

	Major 7	Minor 7-5	Diminished	Augumented
F#/Gb				
G				
G#/Al:				
A				
A#/Bb				
В				

ተ.ቁ.	To lie a doll	የደራሲ ስም	የተደረሰበ ት ዓ.ም	78
30	አንተ ብቻ ነህ	ዝናሽና ኤልሳ		58
31	አንተ ታላቅ ነህ	ታምራት ኃይሴ		52
32	<i>አንድ ነን በመን</i> ፈሱ	ፒተር ሹልትስ /ትርጉም/	1925	106
33	አዬ ብቸኛው	ንጋቷ በቀለ		15
34	አዲስ ሰው ሆንኩኝ	ሙሉ ወንጌል		93
35	ኢየሩሳሴም	LCE hal		32
36	እናምናለን በመሰ ቀ ሎ	ዮሐንስ ተስፋዬ	1966	26
37	እንደ ማርያም ልሁን	የሻለቃ ግርጣይ ቤተ		114
38	እንደተቀበልኩት ምህረት	ተስፋዬ <i>ጋ</i> ቢሶ		102
39	ካልባርክኝ	ፅዮን መዘምራን		80
40	ክብር ለሆነን ጌታ	ተስፋዬ ሜሳ		120
41	ክብር ክብር	ታምራት ኃይሴ		54
42	ክብር ይገባሃል	ጌታቸው አለማየሁ		50
43	ወንጌላችን ገና	ጌታያውቃል ባርጣይ		96
44	ዘይትህን በመ።ቅሬዜ ሙሳ	ትርጉም		18
45	ዝናህ የንነነ	መሰረት ፅጌ	1966	47
46	ጌታ ለኛ ያረገው	ኔ ጃ ቃለ ህይወት		112
47	ጌታ አምሳካችን			90
48	<i>ግሩም ነው ድንቅ ነው</i>			88
49	የአምላክ ዋ <i>ጋው</i>	ሸዋዩ ዳምቤ		64
50	የኃያልን ኃያል	ተስፋዬ ሜሳ		60
51	ያዲስ ኪዳን በማ	መሰርት ፅጌ	1966	48
52	ይመስገን ጌታ ይመስገን	የፅዮን መዘምራን		86
53	ይብዛልህ እንጂ	ቤተልሔም ወልዴ		68
54	ድሎ የጌታችን ነው	የመ/ክ/ዘማርያን		22
55	ድንቅ ነው ለኔ ጌታ	ታምራት ኃይሴ		28

